

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Teze bakalářské práce

Instituce pro trávení volného času dětí a mládeže do 18 let

Alena Šafářová

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá problematikou volného času a vybranou institucí pro trávení volného času dětí a mládeže. V teoretické části jsou vymezeny základní pojmy s tématem práce souvisejícím. V teoretických východiscích jsou definovány pojmy dítě a mládež, výchova, společně s vysvětlením působením faktorů na výchovu jedince a vymezením funkcí výchovy mimo vyučování. Následně je vysvětlen pojem volný čas, jeho funkce a nežádoucí působení volného času. Společně s tímto tématem souvisí i vymezení pojmu pedagogika volného času a středisek pro trávení volného času dětí a mládeže. Analytická část je zaměřena na výzkum vybrané instituce podle institucionální analýzy Bronislawa Malinowského. V úvodu analytické části je uvedena historie a charakteristika zkoumaného střediska. Na základě analýzy bylo zjištěno, že instituci stačí finanční prostředky na plnění poslání a zároveň, že je zajištěno odpovídající technické vybavení a personální zabezpečení. Část práce je věnována zmapování nabídky organizovaných aktivit, která byla zhodnocena jako velmi dobrá a dostačující. V závěru práce jsou zrekapitulovány a zhodnoceny výsledky analýzy.

Klíčová slova: děti a mládež, financování, instituce pro volný čas dětí a mládeže, rozvoj osobnosti, volný čas, výchova, zájmové vzdělání, zájmové útvary

Cíl

Cílem bakalářské práce bylo provést analýzu vybrané instituce pro trávení volného času dětí a mládeže a následně navrhnout případná doporučení. Na základě institucionální analýzy bylo žádoucí posoudit, zda instituce plní poslání. Součástí je analýza technického vybavení a personálního zabezpečení. Analytická část si klade za cíl zjistit, zda jsou v instituci zajištěny finanční prostředky pro provoz. Dalším cílem bylo zmapování a zhodnocení nabídky aktivit.

Metodika

Metodika práce teoretických východisek je založena na podrobném studiu odborné literatury a internetových zdrojů, vztahujících se ke zvolenému tématu. V teoretických východiscích jsou definovány základní pojmy týkající se volného času dětí a mládeže. Analytická část je zpracována formou terénního výzkumu ve zkoumané instituci. K vypracování jsou použity informace z interních dokumentů a rozhovorů. Dalším důležitým zdrojem informací jsou poznatky z osobního působení v instituci.

Zhodnocení

Středisko pro volný čas dětí a mládeže v nabídce aktivit nabízí široké škále dětí a mládeži zájmové útvary sportovní, výtvarně-rukodělné, technicko-přírodovědné, hudební a taneční, jejichž ceny se pohybují v přijatelném rozmezí od 400 Kč do 1 200 Kč. Oproti minulému školnímu roku bylo v letošním roce otevřeno o 5 zájmových útvarů více, tím se zvýšil počet účastníků o 36. U táborových činností se počet účastníků zvýšil o rovných 50. V letošním školním roce se do zájmových útvarů přihlásilo 587 účastníků. Díky pořádaným veřejným akcím, soutěžím, pobytových a jiných akcí, je věnována značná pozornost i široké veřejnosti. Celková činnost instituce a nabídka volnočasových aktivit byla na základě analýzy a počtu účastníků zhodnocena velmi kladně.

Prostory a vybavení jsou na všech pracovištích v dobrém, provozuschopném stavu. Ačkoli je využíváno prostor místních základních škol a tělocvičen, nebylo by účelné investování do vlastních prostor. Tyto prostory, kromě jedné ze základních škol, jsou pronajímány zdarma. Prostory jsou bezpečné a zatím vyhovující. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci a požární ochrana jsou zajištěny pravidelnými kontrolami.

Z personálního hlediska je instituce zabezpečena velmi dobře. V tomto školním roce je celkem 9 nových externích pedagogických pracovníků. Z celkového počtu převládají ženy a nejčetnější skupinou jsou pedagogové do 40 let. Zaměstnanci jsou dále pravidelně školeni v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a interní pedagogové se účastní kurzů dalšího nebo průběžného vzdělávání. Na základě analýzy lze tvrdit, že instituce zajišťuje širokou nabídku volnočasových aktivit s profesionálním týmem pedagogů.

Instituce čerpá finanční prostředky ze 4 zdrojů, kterými jsou dotace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, příjmy z vlastní činnosti, provozní příspěvky zřizovatele a granty Euroregionu Nisa a Libereckého kraje. Příjmy z vlastní činnosti tvoří poplatky za kroužky, kurzy, tábory a vstupné z akcí. Nejvíce ziskové jsou poplatky za tábory, zájmové útvary a výnosy z pronájmu. Značná část kapacit je věnována údržbě a řešení nutných oprav. Ačkoli si finančně instituce vede dobře a dlouhodobě nevykazuje ztrátu, do budoucna je potřeba zajistit vyšší finanční podporu pro řešení těchto oprav, aby se následně instituce mohla soustředit pouze na obsah zájmového vzdělávání a kvalitu nabízených aktivit. Pro tyto účely bylo doporučeno seznámit zřizovatele s problémy oprav a následně požádat o vyšší finanční podporu. Instituci bylo taktéž doporučeno oslovit místní stavební firmy a řemeslníky, kteří by

mohli drobné opravy vyřešit formou sponzorského daru spojeným s propagací jejich firmy. Instituce podlehla několika kontrolám ohledně využívání dotací a grantů.

Prostory budovy Žluté ponorky jsou přes dopoledne nevyužity, a přesto jsou v zimních měsících zateplovány. Aby se zefektivnila hospodárnost, bylo instituci doporučeno otevřít v nově zrekonstruovaných prostorech volnočasového klubu netradiční kavárnu. Do budoucna bylo doporučeno rozšířit zaměření instituce mezi dospělé a předškolní děti. Instituci bylo na základě analýzy doporučeno zažádat o dotaci od soukromých společností. Pro materiálovou podporu dětského dopravního hřiště byla doporučena spolupráce se společností Škoda Auto. Pro práci v počítačovém kroužku bylo navrženo pořídit nové vybavení počítačové učebny. Pro tyto účely lze využít Nadaci společnosti ČEZ. Tyto projekty uspějí, pokud mají propracovaný návrh.

Závěr

Bakalářská práce se zabývala problematikou volného času dětí a mládeže a pro uvedení do této problematiky jsou v teoretických východiscích definovány nejdůležitější pojmy. Na základě analýzy technického vybavení, personálního zabezpečení a finančního zajištění provozu byla instituce celkově ohodnocena velmi kladně. Výstupem práce jsou navržena doporučení.

Seznam použitých zdrojů

ČÁP, Jan. *Psychologie mnohostranného vývoje člověka*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1990. 292 s. Učebnice pro vysoké školy. ISBN 80-04-22967-0.

HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav a PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času: trendy pedagogiky volného času*. Vyd. 2., aktualiz. Praha: Portál, 2011. 239 s. ISBN 978-80-262-0030-7.

HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. 173 s. ISBN 80-7178-927-5.

PÁVKOVÁ, Jiřina et al. *Pedagogika volného času: [teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času]*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2002. 231 s. ISBN 80-7178-711-6.